

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie skazanego **J. N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 11 lipca 2023 r.

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt V KO 119/22,

odmawiające przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k.

postanowił:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę z wniosku skazanego J. N. o wznowienie postępowania przekazać Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt V KO 119/22, wydanym na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., Sąd Najwyższy, orzekając w składzie jednoosobowym, odmówił przyjęcia osobistego wniosku J. N. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 11/22, utrzymującym w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 2 grudnia 2021 r., sygn. akt III

K 73/21, wobec jego oczywistej bezzasadności. Postanowienie to zaskarżył skazany, który w zażaleniu określonym jako „wniosek” stwierdził, że nie zgadza się z tym orzeczeniem, bowiem Sąd Najwyższy nie procedował rzetelnie i przedstawił okoliczności, które jego zdaniem o tym świadczą. Zwrócił się o cyt. „rozpatrzenie mojego wniosku w/w sprawie”, co należy interpretować jako postulat weryfikacji prawidłowości zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Orzekający w tym układzie procesowym Sąd Najwyższy, jako sąd odwoławczy, mając w polu widzenia art. 433 § 1 k.p.k., w pierwszej kolejności był zobligowany do rozważenia, czy w sprawie nie zachodzi któreś z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Przeprowadzona w tym zakresie kontrola zaskarżonego postanowienia kazała uznać, że uchybienie takie w postaci nienależytej obsady sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) zaistniało, a to z powodu udziału w składzie Sądu Najwyższego sędziego Adama Rocha. W takim razie z uwagi na treść art. 436 k.p.k. zbędne było odnoszenie się do argumentów podniesionych przez skarżącego, bowiem art. 439 § 1 k.p.k. stanowi, że przy zaistnieniu uchybienia o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

W pkt 1. uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNK 2020, z. 2, poz. 7 (dalej: uchwała trzech Izb SN), stwierdzono, że „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3)”. Stosownie do treści art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 - dalej: ustawa o SN) uchwała ta z chwilą jej podjęcia uzyskała moc zasady prawnej i wiąże każdy skład Sądu Najwyższego, dopóki nie nastąpi odstępnie od niej w trybie określonym w art. 88 ust. 2 ustawy o SN. Do chwili obecnej wspomniana uchwała Sądu Najwyższego

zachowuje moc zasady prawnej i jest respektowana w licznych orzeczeniach tego Sądu, na podkreślenie zasługuje również, że Sąd Najwyższy w pkt 2. uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., akt I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22, powtórzył, że chociaż brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., to taka sytuacja zachodzi w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach. W tym judykacie Sąd Najwyższy odniósł też do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, zmierzającego do wyeliminowania uchwały trzech Izb SN z obrotu prawnego i stwierdził, że „jako bezskuteczną i sprzeczną z prawem Unii, postrzegać należy praktykę Trybunału Konstytucyjnego, której skutkiem miałyby być ograniczenie prawa sądów do badania bezstronności sędziów i należytej obsady sądów, w tym w oparciu o normy art. 41 k.p.k. oraz art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.». Wskazał również, że orzeczenia i uchwały Sądu Najwyższego nie stanowią norm o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, poza sferą uczestniczenia w wymiarze sprawiedliwości mogą mieć charakter wykładni prawa mającej na celu ujednolicenie praktyki orzeczniczej, wobec czego próba ingerencji w tym obszarze przez Trybunał Konstytucyjny narusza obowiązujące zasady ustrojowe i łamie regulacje konstytucyjne, wkraczając w sferę orzeczniczą, do czego Trybunał nie ma żadnych uprawnień.

Mając powyższe na uwadze, nie sposób było pominąć, że do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego Adam Roch został powołany przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (uchwała KRS z dnia 23 sierpnia 2018 r. Nr [...]). Respektując wspomniany art. 88 ust. 2 ustawy o SN, tak jak w uchwale trzech Izb SN należy wobec tego uznać, że zaskarżone przez skazanego J. N. postanowienie zostało wydane przez nienależycie obsadzony Sąd Najwyższy i uchylić je zgodnie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Orzeczeniem następczym,

wynikającym z art. 437 § 2 k.p.k., musiało być przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

[K.K.]

[ł.n]